

אינוס במרמה

אדם שלא אומר אמת באשר למאפיינים שהינם קריטיים בעיניה של אישה סבירה ונוכח מצג שגוי זה אותה אישה מסכימה לקיים עימו יחסי מין, מסתכן בהרשעה בעבירת אינוס שהעונש עליה הוא עד 16 שנות מאסר בפועל. עו"ד אסף דוק סוקר את ההלכה החדשה של בית המשפט העליון בסוגיית אינוס במרמה.

עבירת האינוס במרמה

למרבה הצער, אנו שומעים חדשות לבקרים על מעשי אינוס במרמה המבוצעים ממניעים שונים. כך לדוגמא, לאחרונה התפרסם מקרה של אדם שחיפש נשים נואשות לקשר זוגי אמיתי, ושכנע אותן שיש ביכולתו להסיר את "הכישוף" שהוטל עליהן על ידי אקט מיני בתמורה לסכומי כסף גבוהים. במקרה אחר, בדואי בדרום התחזה לטייס ואף הופיע לבוש במדי רב סרן, וכך שכנע נשים רבות לקיים עימו יחסי מין. בנוסף, לאחרונה התפרסם מקרה של רב בצפון אשר ברכתו לנשים כללה את הסכמתן לקיים עימו יחסי מין. חשוב להבין כי מקרים אלו ועוד רבים נוספים מוכרים כאינוס במרמה, ונחשבים על פי חוק העונשין לעבירה שדינה מאסר בפועל ומתן פיצויים כספיים.

מהי עבירת אונס?

בכדי להבין מהי עבירת אינוס במרמה יש להסביר תחילה כיצד החוק מגדיר עבירת אונס. על מנת שתתקיים עבירת אונס נדרשים להתקיים שני מרכיבים עיקריים: ראשית נדרש להתקיים אקט של בעילה, כלומר חדירה אל גופה של האישה בין אם באמצעות איבר מין של הגבר, איבר אחר בגופו, או החדרתו של חפץ אל איבר מינה. יש לציין כי במידה שהקורבן הינו גבר החוק מגדיר מעשים אלו כמעשי סדום, ובפועל ההתייחסות אליהם זהה למעשי אינוס. המרכיב הבסיסי השני שנדרש להכרה במעשה כעבירת אינוס, הינו העדרה של הסכמה חופשית. חשוב לציין כי מדובר בגישה עדכנית של החוק, אשר שונתה מחוסר רצון גלוי לאי הסכמה חופשית.

השינוי בגישת החוק להגדרת עבירות אינוס

כאמור, בעבר מעשה אינוס התבסס על חוסר רצון גלוי ופיזי לקיום יחסי מין מצד האישה. כיום הגדרת החוק השתנה מהתנגדות לרצונה של האישה לחוסר הסכמתה החופשית. חשוב להבין כי מדובר בשינוי מהותי, הנשען על תפיסות חברתיות שמכירות בזכותה של אישה לאוטונומיה על גופה, ומתבטאת בהבעת אי הסכמה למעשה גם ללא התנגדות פיזית. כמו כן, דרישת החוק להתנהגות מסוימת המצופה מקורבן אינוס עברה שינוי מהותי, שמקורו בהכרה כי מצבי אינוס עלולים לגרום לקשת רחבה של תגובות ודרכי התמודדות עם המצב. כפועל יוצא מכך משינויים אלו, גם מעשי אינוס במרמה נחשבים לעבירת אינוס לכל דבר.

מהי עבירת אינוס במרמה?

בית המשפט העליון בחן שאלה זו ויצר מבחן לפיו **בכל פעם שאדם אינו אומר אמת באשר למאפיינים אשר הם קריטיים בעיניה של אישה סבירה, ונוכח מצג שגוי זה קיימה עימו אותה אישה יחסי מין, אזי יש להרשיעו באינוס**. אמצעי עזר ליישום מבחן זה הוא בחינת הסיכוי אם בעיני אדם מן היישוב אישה זו הייתה מסכימה לקיים יחסי מין עם אותו גבר בלא ה"מיהות" שבדה (פרטים שקריים בקשר לזהותו).

בקביעתו זו בית המשפט העליון למעשה הרחיב את היריעה מתחת למקרים שעשויים להיחשב כאינוס במרמה, וזאת כדי להגן על האוטונומיה והחירות המינית של האישה. אינטרס זה יוגן רק אם יהיה ברור כי הסכמה לבעילה שהתבססה על עובדות שקריות בקשר לבן הזוג שוללת את תוקפה של אותה הסכמה ואיננה יכולה לשמש כמחסום בפני הרשעה בעבירת אינוס.

הביקורת המופנית כנגד הלכה זו של בית המשפט העליון מדברת על כך שמדובר במבחן מרחיב ומחמיר מדי, שכן הוא איננו רגיש דיו לשוני הקיים במדרג החומרה המוסרי והחוקי בין עבירות המין השונות הקבועות בחוק העונשין.

מדוע לא להרשיע בעבירת קבלת דבר במרמה אלא דווקא בעבירת אינוס?

בית המשפט העליון פסק כי יחסי מין אינם יכולים עוד לשמש "דבר" לצורך העבירה של קבלת דבר במרמה, שכן "דבר" זה עניינו רכושי בלבד בזאת הלשון: "דומה כי שימוש במונחים של כדאיות עסקה, ושל שיקולי עלות תועלת, זרים לשיח שבינו לבינה, ומקומם לא יכירם כעניין שבמדיניות שיפוטית".

חשיבות ההסכמה החופשית לקביעת עבירת אינוס

כמצוין לעיל, בימינו המרכיב הבסיס בבחינת עבירות אינוס הינו שאלת ההסכמה או אי ההסכמה החופשית לקיום יחסי מין. על פי החוק בישראל, במידה וקיימים הסכמה ורצון חופשי לקיום מעשה וחדירה מינית לגופה של אישה, הרי שאין מדובר באינוס אלא ביחסי מין לגיטימיים שאין בהם דבר עבירה. מאידך, במקרים בהם קוימו יחסי מין מלאים ללא הסכמה חופשית של בת הזוג, על פי חוק העונשין מדובר בעבירת אינוס על כל המשתמע מכך. לכן, אחת הנקודות המרכזיות בחשד לעבירות אינוס היא באם האישה לא הסכימה לביצוע המעשה, ובאם הגבר אכן הבין שהיא אינה מסכימה לאקט המיני. יחד עם זאת, גם מצבים בהם האישה הסכימה לקיום יחסים, אולם הסכמה זו התבססה על הטעיה אודות פרטים מהותיים בזהות הגבר, נחשבים לאינוס המכונה אינוס במרמה.

חוסר הסכמה חופשית באינוס במרמה

בעיני החוק, גם מקרה בו האישה הסכימה לקיום יחסי מין על סמך מידע מהותי מוטעה אודות בן הזוג, נחשב

לעבירת אינוס לכל דבר ולא לאקט מיני לגיטימי. זאת מכיוון שהסכמתה החופשית של האישה התבססה על תרמית, ולכן אינה עונה לדרישת היסוד של הסכמה חופשית. יחד עם זאת, יש לציין כי אינוס במרמה מתייחס למהותו של המעשה ולא לתוצאותיו. כך למשל, אם גבר הבטיח לאישה נישואין או מתנה יקרת ערך לאחר קיומם של יחסי מין, ולא עמד בהבטחתו, לא ייחשבו מעשיו כאינוס במרמה.

בעילה במניפולציה

החוק מתייחס כמעשה אינוס גם למקרים בהם האקט המיני הושג במניפולציה, תוך ניצול מצבה של האישה והיותה שלא בערנות או בהכרה מלאה. כך למשל, כאינוס תיחשב בעילת אישה שהינה מסוממת, ישנה, שיכורה או כל מצב אחר בו היא שרויה ברפיון או ערפול חושים, המונע ממנה להביע חוסר הסכמה או מערער את שיקול דעתה בהסכמתה לאקט מיני.

דוגמאות למצבים שונים הנחשבים לאינוס במרמה

אינוס במרמה עשוי להתקיים בקשת רחבה של מקרים וסיטואציות, בהם הגבר משיג הסכמה חופשית של אישה לקיום יחסי מין בתרמית. כך לדוגמה, ייתכנו מצבים בהם ההסכמה ליחסי מין מקורה בגבר מטפל הטוען כי יחסים אלו נדרשים לשיפור מצבה הרפואי, הנפשי, הרגשי או האישי של האישה - בין אם מדובר בטיפול נפשי, רפואי, רוחני או מיסטי. כמו כן, ייתכנו מצבים בהם גבר מתחזה לבן זוגה או לבעלה של האישה, ובכך משיג את הסכמתה לקיום יחסי מין. בנוסף, ייתכנו מצבים בהם גבר מתחזה לאדם אחר, למשל מבחינת מוצאו, עיסוקו או מעמדו הכלכלי, וכך מצליח לפתות נשים לקיים עימו יחסי מין מלאים. מקרים אלו של התחזות לאדם אחר עולים מעת לעת לכותרות, ומאחוריהם עומדות נשים שנפגעו קשות מהתנהלותם של גברים.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בהתמודדות עם חשד או אישום באינוס במרמה

בכל מקרה ובו אתם נחשדים או מואשמים בעבירות מין, יש להיעזר בעו"ד פלילי מנוסה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. החקירה היא השלב הראשון בהליך הפלילי. לפעמים האמת היא פתלתלה ומעורבות האדם אינה כפי שהוא סבור מראש. החוקרים ינסו למשוך אותו במילים, לשכנע אותו על מעורבותו ולאסוף עדויות וראיות. זכור, כל אמירה, תגובה או הודאה בזמן החקירה - גורליים להמשך ההליך הפלילי נגדך. משכך, כל מה שתאמר בחקירתך עשוי לשמש נגדך בבית המשפט, ומה שהיית אמור לציין במהלך החקירה ולא ציינת - לא תוכל לטעון במועד מאוחר יותר, שכן ידובר בגרסה כבושה שמשקלה הראייתי נמוך למדי לדעת בתי המשפט.

הדין הפלילי סבור, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. שלב היציאה יכול להיות בגלל הוכחה שאכן לא התבצעה עבירה, אך גם

תודות לכשלים בירוקרטיים וביצוע כושל או לא חוקי של אחד מהשלבים שנסקרו לעיל. נוסף כל כך, יש לדעת כי רף ההתייחסות של החוק לסעיפים שונים באותו תחום הן שונות לחלוטין ודבר זה משפיע על העונש המוטל על הנאשם.

היועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך ביעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שיייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות מין מזו תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בגין אינוס במרמה - פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.